

QUADERN INFORMATIU

Què és una detenció?

Alerta Solidària

Comissió de Formació

Alerta Solidària

Setembre 2017

Alerta Solidària és l'organització antirepressiva
de l'Esquerra Independentista dels Països Catalans

alerta.cat

@alertasolidaria

alerta@alerta.cat

Qualsevol part d'aquesta publicació o la seva globalitat, incloent-hi el disseny general i la coberta, pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada i transmesa com sigui i per tots els mitjans necessaris, sense l'autorització prèvia de l'organització autora tot i que sempre és recomanable citar-la com a font.

Què és una detenció?

És la mesura cautelar de caràcter personal que consisteix en la privació temporal de la llibertat d'una persona, que es pot acordar per la sospita de ser responsable d'una infracció penal quan:

- S'està a punt de cometre el delicte no lleu, en el moment d'anar-lo a cometre.
- S'està realitzant el suposat delicte no lleu.
- Es sigui sospitós d'un delicte que tingui assenyalada una pena superior a tres anys de presó.
- Sigui processat per un delicte que tot i tenir una conseqüència penal inferior a la de tres anys de presó, es cregui que la persona no compareixerà quan hagi de ser cridada per l'Autoritat Judicial.

També pot tenir lloc quan:

- Es produeix la fuga d'un establiment penal.
- Es fugi de la presó o centre a on hagi de complir o estigui complint una condemna.
- Al que es doni a la fuga estant detingut o pres per causes pendents.
- S'és processat o condemnat per un delicte i s'està en situació de rebel·lia.

La detenció pot produir-se per la policia o, fins i tot en alguns casos, per particulars. Una detenció per causes diferents a aquestes serà constitutiva de delicte de detenció il·legal, el que pot suposar responsabilitats penals pels qui l'hagin practicat.

Pot una persona ser detinguda per la comissió delicte lleu?

No, només és possible practicar la detenció per la comissió d'un delicte greu o molt greu i no per la comissió d'un delicte lleu, excepte que la persona detinguda no tingui o no pugui aportar un domicili on poder-lo localitzar i citar.

Per exemple: art. 171.7: *Llevat dels casos anteriors, el que de manera lleu amenaci a un altre serà castigat amb la pena multa d'un a tres mesos. Aquest fet només podrà ser perseguit mitjançant denúncia de la persona afectada o del seu representant legal.*

Quina és la duració màxima de la detenció?

La detenció té com a finalitat l'esclarament de totes aquelles circumstàncies dels fets (art. 17 CE), la seva duració no pot ser superior a les 72 hores, menys en els casos de «terrorisme», en els quals la legislació permet prorrogar fins al límit màxim d'unes altres 48 hores. Aquests terminis corresponen al temps màxim en que pot durar la detenció a comissaria, fins a passar a disposició judicial.

Quan es produeix una detenció il·legal?

Hi ha tres causes en les que es pot produir una detenció il·legal.

- La primera és quan la detenció no s'ha practicat dintre dels supòsits legals que preveu que es pugui detenir a una persona.
- La segona causa és quan s'ha practicat sense l'element fàctic imprescindible (una sospita raonable). En el que s'inclou també esgotar o dilatar en excés els terminis de detenció i, inclòs, quan la infracció sigui un delicte lleu ja que el risc de fuga és mínim i, per això, tota mesura cautelar (per exemple, la mateixa detenció) ha de ser notablement restringida (STS 6/10/1989).
- La tercera es produeix quan se superen els límits legals de la detenció. També es produeix al no reconèixer els drets inherents a tota persona detinguda, per exemple impedir que s'avisí de la detenció a la persona a que es designi a tals efectes, impedir que designi una advocada de la seva confiança, negar-li el dret a un reconeixement mèdic, que no li siguin comunicats els drets que té, no se li indiqui els motius de la

detenció, negar-li el dret a accedir als elements que componen l'expedient per impugnar la detenció, dret a un traductor (en cas que la persona detinguda sigui estrangera té dret a que es comuniqui la seva detenció al Consolat o Ambaixada del seu país així com a ser visitat pel Cònsol o Ambaixador).

Aquests drets sempre seran aplicables menys quan la detenció es produeixi sota la legislació antiterrorista i s'acordi judicialment la suspensió d'aquests drets.

Quins drets que té la persona detinguda?

Té dret a que es respectin, especialment, els seus drets fonamentals, tals com el dret a l'honor, a la intimitat o la imatge, pel que la detenció s'ha de practicar en la forma que menys perjudiqui a la persona detinguda.

Té dret a no declarar si no vol, a contestar només alguna de les preguntes o a declarar només davant el jutge. A vegades, aquest dret es confon en donar respostes com «no ho sé» o «no ho recordo», i això es considera una declaració. Cal tenir en compte que el silenci de la persona sospitosa no és mai delictiva, sinó que és un dret fonamental.

Té dret a ser informada dels seus drets i de les raons que motivin la seva detenció. Haurà de ser per escrit, en un llenguatge senzill i accessible, i en una llengua que compregui.

Té dret a accedir als elements de les actuacions que siguin essencials per a impugnar la legalitat de la detenció, fet que es tradueix que els cossos policials han de mostrar el contingut de l'atestat i els seus elements (proves de convicció, etc) a l'advocat/da.

Té dret a designar advocat/da de la seva confiança, a entrevistar-se amb l'advocat/da prèviament a la declaració i que aquest/a estigui present en la seva declaració. L'entrevista prèvia amb l'advocat/da sempre serà reservadament, sense presència policial. Si no es designa un advocat/da particular es designarà un advocat/da d'ofici.

Té dret a comunicar-se telefònicament amb una persona que designi. També que s'informi de la seva detenció i del lloc de custòdia a una persona de la seva elecció. Tal comunicació es durà a terme en presència d'un funcionari de policia. Si és menor d'edat o es tracta d'una persona incapacitada, la policia ha de comunicar-ho a la seva mare, pare o tutor/a legal.

Té dret a ser reconeguda per un metge. Aquest podrà ser el de la institució en què es trobi o qualsevol altre depenent de les Administracions Públiques. Es pot demanar en qualsevol moment ser visitat per un metge, i l'advocat/da s'assegurarà que aquest dret serà respectat.

Té dret a ser assistida gratuïtament per un/a intèrpret.

En cas de ser estranger, té dret a que s'informi a l'oficina consular de la seva detenció i a ser visitat per les autoritats consulars del seu país i/o comunicar-se amb les mateixes.

Té dret a ser informat de la possibilitat d'impugnar la seva detenció i quin és el procediment a seguir, de forma clara i entenedora.

Té dret a ser informat del termini màxim de duració de la detenció fins passar a disposició judicial.

Quins mitjans hi ha per saber si una persona està detinguda?

Telefonant a les comissaries o casernes en les que sigui més lògic que es trobi la persona detinguda. Si aquesta gestió no donés resultats, es pot trucar per telèfon o anar en persona al Servei d'Assistència al Detingut del Col·legi d'Advocats corresponent, ja que la policia els ha de

comunicar la detenció. Aquesta informació no tenen la obligació de facilitar-la a tothom, però a l'advocat/da sí que li ho han de comunicar.

Què pot fer el/la tutor/a o familiar de la persona detinguda, un cop se sàpiga on es troba aquesta?

Pot presentar-se a la comissaria o caserna per ser informada de com es troba la persona detinguda, el delictes de què l'acusen, quan es prendrà declaració i el moment que passarà al jutjat. El més normal però, és que aquesta informació no la facilitin. L'entrada de menjar, roba, medicaments, etc. no està permesa, pel que normalment no deixen entrar res de l'exterior. Si la persona detinguda requereix un medicament específic, és important però posar-ho en coneixement de la policia i també de l'advocat/da, a fi de demanar, si la persona detinguda no ho hagués fet, que el portin al metge i li facin les receptes necessàries per seguir la pauta terapèutica.

Què passa a partir del moment en què es produeix la detenció?

Un cop la persona és detinguda, es traslladada a les dependències policials. Allà es dona un full informatiu dels seus drets, el qual s'ha de llegir i signar, preferiblement després d'haver exercitat aquests drets (comunicar-te a la persona que tu has designat, designar advocat/da, visitar a el/la metge/ssa). La persona detinguda és minuciosament escorcollada i es queden en dipòsit els seus objectes personals i especialment, tots aquells amb els que es pot lesionar (cordons de les sabates, cinturons...). Aquelles dones que utilitzin sostenidors de copa, se'ls farà treure el filferro que contenen o, fins i tot, els retiraran el propi sostenidor; per tant, si pot ser una situació incòmode, es pot evitar portant-ne uns de tela on no hi hagi cap material que pugui ser considerat perillós.

A continuació, i després de l'escorcoll, traslladen a la persona a les cel·les. Després d'un temps indeterminat, es trasllada a la persona als serveis mèdics, en cas que faci ús del seu dret, on serà examinada per un facultatiu que redactarà el corresponent informe mèdic. Aquesta exploració sol ser molt superficial. Finalitzat aquest tràmit mèdic, es retorna la persona detinguda a la cel·la, o per l'interrogatori, roda de reconeixement...

El reconeixement mèdic ha de ser reservat, sense presència policial, a no ser que per motius de seguretat el metge/ssa interessi el contrari. En qualsevol cas tenim el dret de demanar-li al metge o personal mèdic estar a soles amb els facultatius. Pel cas que no es faci així, o se'ns denegui, tenim dret, en aquell mateix moment, posar una queixa per escrit, a fi de deixar constància d'aquest fet.

Es pot veure a la persona detinguda?

Normalment mai abans de realitzar la declaració policial. Després, a vegades, i de forma excepcional, es permet, només al tutor o la tutora o els familiars, generalment sota la vigilància d'un policia, visitar la persona detinguda. Poden permetre portar menjar, llet i begudes envasades que no siguin de vidre (LECrim. 522). S'ha de demanar el permís a l'inspector que estigui de guàrdia, i si aquests posen entrebancs, caldrà adreçar-se al cap del grup o al comissari en cap. En qualsevol dificultat en les dependències policials s'ha de plantejar la situació al superior en cap. També sol ser útil que els i les professionals invoquin la seva condició de psicòleg, assistent social, etc.

Les advocades es podran entrevistar prèviament a la declaració amb la persona detinguda, de forma reservada (a soles).

Poden obligar a la persona detinguda a un reconeixement corporal?

Aquests casos es donen, sobretot, en matèria de tràfic de drogues. Es tracta dels reconeixements vaginals o anals. Aquests no poden ser efectuats d'ofici per la policia, sinó que es precisa l'autorització judicial (en forma d'interlocutòria i expressant les raons, és a dir, ha d'estar prou motivat). Diferent és quan la persona detinguda presenta molèsties en el cos a causa de drogues introduïdes, cas en que ha d'intervenir un/a metge. Per tant, si el reconeixement corporal no té aquesta finalitat, serà qüestionable la seva justificació (ens referim a casos en els que hi hagi una nuesa sense un reconeixement vaginal o anal explícit, en els que per tant, la finalitat d'aquesta nuesa pot ser tan sols la d'humiliar i degradar la persona), i haurà de comunicar-se la situació patida a l'advocat/da, i s'haurà de formular la denúncia corresponent.

En cap cas es farà a un lloc no reservat, ni serà fet per agents del sexe contrari, ni tampoc en presència d'aquests.

Quan la policia ha de requerir la compareixença d'un/a advocat/da?

L'advocat/da té l'obligació de presentar-se a comissaria en un termini no superior a les tres hores des del moment en que el Col·legi d'Advocats li encomana la defensa de la persona detinguda (STC 343/1991 que estableix que l'assistència lletrada es presti el més ràpid possible). Evidentment, no es podrà practicar cap diligència sense la presència de l'advocat/da, especialment, les diligències de declaració, reconeixement, reconstrucció dels fets, extracció de mostres d'ADN, entre d'altres.

Es pot produir un interrogatori sense la presència de l'advocat/da?

La Llei ho prohibeix. No obstant, si es produeix, suposa la violació d'un dret i en qualsevol cas convé manifestar-ho tant en la declaració en comissaria en presència del lletrat/da com davant del Jutjat. Naturalment, en el mateix moment que està sent la persona interrogada sense advocat/da es pot dir als policies que no es respondrà cap pregunta sense la presència de l'advocat/da i afegir que se sol·licita un «Habeas Corpus». Si els policies no fan cas, s'ha de fer constar en la declaració amb l'advocat/da ja sigui durant la declaració policial com la judicial.

Així mateix, cal remarcar que tot allò que la persona detinguda refereixi d'abans de la detenció, durant aquesta, etc. els agents ho poden fer constar en l'acta, no essent pròpiament una declaració. Cal anar amb compte amb les converses informals amb els agents que es poden produir en qualsevol moment i lloc.

Pot la persona suspendre l'interrogatori?

Sí, ho pot fer en cas de perdre la tranquil·litat (art. 393 LECr) o no trobar-se en condicions físiques o psíquiques adequades i reiniciar-lo quan la persona es trobi millor. També pot dir que ja no vol declarar més, i en aquell moment haurà de finalitzar la declaració. Tot i que sempre és recomanable que MAI es declari a comissaria.

Quant pot durar una declaració?

La Llei no fixa un temps màxim, però si es diu que sempre s'ha de fer constar en la declaració el temps invertit. Si la duració de la diligència o el número de preguntes fos molt alt, s'ha de donar a la persona detinguda el temps necessari per descansar i recuperar-se.

L'entrevista amb l'advocat/da és reservada?

Sí, aquesta es podrà dur a terme abans de la declaració policial i s'ha de preservar el secret professional que empara l'advocat/da i sense ser escoltats ni pressionats per part dels agents. L'entrevista serà sempre sense la presència de policies, ni podent ser enregistrada la mateixa per part dels cossos policials.

L'advocat/da pot intervenir en la declaració?

L'advocat/da no és un «convidat de pedra» i, per això, l'assistència a la persona implica poder-la assessorar durant la declaració. Això pot produir certes tensions amb els funcionaris. En qualsevol cas, després d'haver acabat l'interrogatori, l'advocat/da podrà preguntar el que consideri oportú o fer constar qualsevol incidència que s'hagi produït durant la diligència de la declaració. L'advocat/da pot entrevistar-se a soles amb la persona detinguda abans i/o després de la diligència, tant si ha manifestat que declararà en el jutjat o si és a la policia, en tots dos casos.

Quins passos es donen després de la declaració en seu policial?

Un cop que ha fet l'acte de la declaració en seu policial (això inclou el fet d'acollir-se al seu dret a no declarar), es poden produir diferents escenaris:

1. Deixar sense efecte la detenció i deixar en llibertat a la persona detinguda.
2. Si els agents de policia ho consideren necessari poden efectuar, per a la identificació de l'autor dels fets, una «roda de reconeixement». Sempre en presència de l'advocat/da.
3. En cas que no sigui necessària la identificació, es baixa la persona a la cel·la, portant-la més tard a la diligència de ressenya de la identitat (empremtes i fotografies) per a què, a posteriori, sigui traslladada al Jutjat sempre dintre del termini establert.
4. Escorcoll de domicili, amb posterioritat (o amb anterioritat també) a la declaració, si hi ha ordre judicial, o bé si el detingut mostra el seu consentiment, es pot efectuar un registre de domicili, en el que en qualsevol cas el detingut hi haurà de ser present. Es recomana mai autoritzar de forma voluntària l'entrada a domicili.
5. També després de la declaració es poden prendre mostres de saliva, cabells, etc, a fi d'obtenir el perfil de material genètic. Aquesta extracció ha de ser consentida per part del detingut, i sempre havent d'estar informat de la voluntarietat de la prova i en presència de l'advocat/da. Es recomana mai autoritzar de forma voluntària l'extracció de mostres per a l'anàlisi d'ADN.

Davant de qui es declara, en la declaració judicial?

Un cop es passa a disposició judicial, és a dir, es produeix el trasllat al Jutjat, es declara davant del jutge o jutgessa. Res de secretaris, tenim el dret i així l'hem d'exigir, de declarar davant del jutge/essa en persona.

Quins drets té la persona declarant?

Els mateixos que els exposats en la declaració en comissaria. Per tant, no té perquè declarar-se culpable, ni declarar en la seva contra, l'advocat/da hi ha de ser present i ha de demanar l'atestat abans d'iniciar-se la diligència amb la finalitat de fer efectiu el dret de defensa. No és acceptable que en seu judicial, ni en seu policial, s'impedeixi el previ accés a les actuacions, excepte quan la causa és sota secret de sumari, doncs s'estaria incorrent en indefensió que haurà de ser posada de manifest per l'advocat/da en acabar la declaració. En seu judicial, també es té dret a una nova entrevista reservada abans d'iniciar la declaració davant del jutge o jutgessa instructor/a. Així com dret a ser visitat pel metge/sa forense.

Què s'ha de manifestar?

Si ja s'ha declarat en comissaria, el normal és que llegeixin aquesta declaració a la persona detinguda, o li deixin llegir, la declaració per veure si està conforme. Un cop llegida, la pot «ratificar» (mostrar-s'hi d'acord) o demanar que s'afegeixi algun extrem, se'n facin modificacions o no prestar declaració o contestar alguna o algunes de les preguntes que et formulin.

Si no s'ha declarat en seu policial, cosa que Alerta Solidària recomana sempre, es podrà dur a terme la corresponent declaració si s'escau. La no declaració no suposa cap acceptació dels fets, ni cap greuge, és l'exercici d'un dret Fonamental.

També és el moment per fer constar totes les irregularitats produïdes durant la detenció policial (reconeixements il·legals, interrogatoris il·legals, tortures, maltractaments, vexacions, amenaces, petició d'Habeas Corpus no tramitada, etc.). En acabar la declaració, la persona detinguda podrà entrevistar-se, de nou, amb l'advocat/da.

Què passa si en un moment la persona declarant vol ampliar o rectificar res?

En qualsevol moment (estant al carrer o la presó), es pot sol·licitar el dret a tornar a declarar. Això ho podem fer tantes vegades com ho considerem necessari, o el jutge requerir-nos.

Quines irregularitats poden donar-se en la declaració a jutjats?

Primerament que no estigui el jutge/essa present, per la qual cosa hauré d'exigir declarar davant d'ell/a. Si la declaració escrita no s'ajusta al que es volia expressar s'ha d'insistir en retocar-la fins a quedar-ne satisfetes. Mai signar-la si no s'està conforme amb el que hi posa.

Quan es decideix la llibertat o la presó de la persona detinguda?

Després de l'acta de declaració (o de no declaració) les parts (acusacions, Ministeri Fiscal i Defensa) hauran de manifestar si interessen que s'adopti alguna mesura cautelar (presó preventiva, apud acta, retirada de passaport, ordres de protecció, etc.). Si ningú interessa cap mesura, es dictarà una Interlocutòria acordant la llibertat de la detinguda. És per això que en cas de delictes que es consideren de rellevància, el fiscal acostuma a ser present en la declaració. Si Fiscalia, o qualsevol de les parts acusadores ho considera oportú, es celebra una audiència entre les parts per a que hi expressin les pretensions per la situació de la persona detinguda i es practiquen proves urgents, en aquesta audiència les acusacions demanaran que s'adoptin mesures cautelars tals com presó preventiva (amb o sense fiança), ordres de protecció, prohibicions, retirada de passaport, compareixences periòdiques als Jutjats (anar a signar cada x temps). En acabar, és quan el jutge/essa resol si la persona detinguda queda en llibertat o acorda alguna de les mesures que les acusacions hagin interessat.

Com podem assabentar-nos del què decideix el jutge/essa?

Normalment ens ho comunica l'advocat/da. De no ser així, podem consultar-ho a la secretaria del jutjat de guàrdia per a persones detingudes, a qualsevol hora, o bé trucant per telèfon al Jutjat de guàrdia de persones detingudes. La decisió judicial s'ha de dur a terme de forma motivada mitjançant interlocutòria, que sempre es notificarà a la persona detinguda, qui un cop informada de la situació personal, i de les mesures que en el seu cas s'hagin acordat, haurà de signar l'advocat/da i investigat.

En decretar llibertat, què passa?

Un cop el jutge/essa decreta la llibertat de la persona detinguda, serà el cap dels calabossos qui la deixarà marxar. Ara bé, del moment que el jutge/essa signa la llibertat fins que la detinguda surt al carrer pot passar una bona estona.

Abans que la persona quedi surti en llibertat se li farà entrega dels objectes personals que durant la detenció li varen treure (mòbil, cartera, cordills, cinturons, etc.). Abans del lliurament li donaran un llistat amb els objectes que li són retornats, i l'haurà de signar, però abans de signar-la sempre cal revisar bé que els objectes de la bossa, els objectes de la llista i els objectes lliurats són els que la persona tenia, havent de fer constar en el full de lliurament les irregularitats que hi hagi (si falta quelcom, si algun objecte sobra, etc.).

En decretar presó, què passa?

Es notifica a la persona detinguda la Interlocutòria de presó i, immediatament, un furgó la traslladarà al Centre Penitenciari. En funció de l'edat, sexe i estat físic o psíquic, la presó pot ser de joves, femenina o un centre psiquiàtric penitenciari. De requerir atenció mèdica, també es pot acordar l'internament a un hospital civil sota custòdia policial.

I si es sol licita fiança?

La mateixa resolució judicial dicta quina fiança s'ha de dipositar al compte corrent del Jutjat. Aquesta quantitat s'haurà d'ingressar el més aviat possible, per tal d'accelerar l'excarceració o posada en llibertat, convé aportar còpia del resguard directament al Jutjat que va dictar la resolució judicial, per exigir l'alliberament de la persona detinguda. Aquesta es pot fer en nom de la persona detinguda o d'un tercer. En cas de fer-la en nom de la persona detinguda, i en cas de posterior condemna, aquesta es podrà destinar al pagament de la responsabilitat civil o les sancions pecuniàries.

Durant l'estada en jutjats, es pot rebre la visita d'un/a metge forense?

Sí i és força convenient. Es pot sol·licitar en entrar als calabossos, en el moment de ser informada dels drets o en fer la declaració. És imprescindible en cas d'haver rebut maltractaments.

De vegades la Policia afirma: «no està detinguda, està retinguda», això és possible legalment?

No, en absolut. La figura de la retenció no existeix legalment. El Tribunal Constitucional ja es va pronunciar en contra de la «retenció» manifestant que no existeix cap figura jurídica entre mig de la llibertat i la detenció. Per això, o s'està detinguda, i això implica gaudir immediatament de tots els drets de l'art. 520 de la LECrim, o s'està en llibertat de moviment.

Per tant, mai cap persona pot estar «retinguda», en tot cas, pot esser aturada a efectes d'identificació, havent-se de dur a terme la mateixa en el termini més breu possible, gaudint la persona de tots els drets, doncs no estarà detinguda. I si alguna persona es troba en aquesta situació, sense que se l'hagi informat que es troba detingut, té dret a fer ús dels dispositius mòbils i a comunicar-se amb tercers. A més a més, en cas de donar-se un supòsit d'aquestes característiques i veure's privat de l'exercici dels drets i llibertats propis, s'està produint una detenció il·legal i, per això, s'ha de denunciar els autors d'aquesta «retenció».

Què es pot fer en cas d'irregularitats en una detenció?

Es podrà denunciar per les vies legals pertinents, ja sigui per detenció il·legal, maltractaments, tortura, vexacions, entre d'altres. A més, es podrà demanar una sanció disciplinària davant del Jutge o superiors de la policia.

Si a comissaria es neguen a recollir una denúncia cal demanar un full de queixa, en aquest caldrà posar les dades d'identificació, detallar bé el motiu de la queixa, identificar l'agent o agents que es neguen a recollir la denúncia, i demanar que al ser un fet greu que pot suposar una infracció administrativa o penal greu, que no s'esborrin les imatges de comissaria. T'hauràs de quedar un exemplar amb el segell corresponent de presentació, i formular la denúncia davant del Jutjat, posant en coneixement aquest extrem, adjuntant còpia de la queixa.

Que es pot fer si durant la detenció o a comissaria pateixen maltractaments i tortures?

Resulta de gran importància obtenir un informe mèdic que acrediti les agressions patides. Per això, la persona detinguda ha d'exigir que la visiti un/a metge/ssa, sense presència policial, i pel cas hi hagi presència policial demanar que consti la seva presència en el citat informe. Si no hi ha hagut agressions, però sí vexacions (per exemple, en un registre corporal amb nuesa mentre es reben comentaris atemptatoris contra la integritat de la persona); també caldrà dir-ho a l'advocat/da i fer la queixa pertinent.

Durant la declaració davant de Jutjats també s'ha de demanar ser visitat pel Metge Forense, tot posant èmfasi amb detall dels cops rebuts, senyals, blaus, etc que tinguem. Caldrà deixar constància de si la visita amb el facultatiu mèdic durant la detenció no es va fer amb caràcter reservat sense la presència policial.

També, i un cop posada en llibertat, immediatament, la persona detinguda ha d'anar a visitar-se a un/a metge de la seva confiança, per a que faci un informe mèdic sobre les agressions, a qui haurà de manifestar la forma en que s'han produït les lesions. La persona detinguda no ha d'oblidar qualsevol detall que sembli importants (identitat dels policies, lloc, moment de la detenció...), així com notificar a l'advocat/da de totes les agressions físiques i psíquiques patides per poder prendre accions «legals». La persona detinguda, un cop interposada la denúncia o querella pertinent, s'ha d'assegurar que les agressions relatades i la identificació dels policies queden ben reflectits en la declaració que ha realitzat. És de vital importància la denúncia d'aquests fets.

Què és el procediment d'Habeas Corpus?

És una expressió llatina que significa literalment "que tinguis el teu cos" i designa el procediment per aconseguir la immediata posada a disposició de l'autoritat judicial de tota persona detinguda il·legalment i/o víctima de maltractaments o tortures durant la custòdia en un centre de detenció. Aquest tipus de procediment normalment no s'utilitza, i quan s'utilitza, de forma bastant habitual acaba sent denegat.

Quan es considera que una persona és detinguda il·legalment?

Quan a la persona detinguda no se li respecten els seus drets constitucionals o legals. Quan és detinguda per una autoritat, funcionari, agent o particular sense concórrer en els supòsits legals o sense respectar les formalitats o requeriments exigits per la Llei.

On, a qui i com se sol·licita l'Habeas Corpus?

La persona detinguda pot sol·licitar l'Habeas Corpus. També la seva parella (marit/muller, parella de fet...), ascendents, descendents i germans/es. També els representants legals, en el

cas dels menors o persones incapacitades. També el Ministeri Fiscal, el Defensor del Poble o les institucions anàlogues de les comunitats autònomes, el propi jutge i l'advocat/da.

Generalment es sol·licita davant el Jutge d'Instrucció o de Guàrdia del lloc on s'ha produït la detenció. En cas de suspensió de drets relacionats en terrorisme, s'ha de sol·licitar al Jutge Central d'Instrucció.

Es fa mitjançant d'un escrit simple on es faci constar qui és la persona detinguda, les seves dades personals i de les persones que ho sol·liciten, el lloc on està detinguda, qualsevol fet que pugui ser rellevant, així com els motius de la sol·licitud. Si ho fa el propi detingut/da, simplement caldrà fer-ho verbalment als agents de policia.

Quins resultats pot tenir aquest procediment d'Habeas Corpus?

Si després d'examinar les proves i escoltar a la persona detinguda, el jutge considera que la detenció s'ha realitzat correctament i no existeix dret a l'empara, arxiva el procediment d'*habeas corpus*.

Si el Jutge considera que és una detenció il·legal, pot:

- Ordenar que es posi a la persona detinguda en llibertat.
- Ordenar que la persona detinguda segueixi en aquesta situació, però sotmetent la mateixa als requeriments legals, podent modificar el lloc de la detenció i vetllant perquè la privació de llibertat respecti l'establert en la Llei.

I RECORDA:

- Dins de comissaria cal mantenir la calma. Recorda que, malgrat tot, el temps, sempre, corre a favor teu.
- Tot tipus d'interrogatori sobre les activitats, ideologia, militància política, etc. és il·legal. No obstant, són molt freqüents. Negar-se a participar-hi és un dret. Denunciar-los, una obligació.
- Tens dret a no declarar, i fins i tot, a mentir. En comissaria sempre és recomanable **NO DECLARAR**.
- Tens dret a un/a advocat/da. Si no en coneixes cap, te'n designaran un/una d'ofici.
- És molt important denunciar les tortures, les vexacions, les amenaces, els maltractaments i qualsevol situació injusta que hagi patit en mans de la policia.
- No toquis cap objecte que t'ofereixi la policia.
- Llegeix tots els documents que et diguin que signis. Davant el dubte, nega't a signar-ho.
- No conversis amb la policia, si no és per respondre davant de l'advocat/da. Aquestes converses "extra" oficials, encara que no tinguin cap validesa jurídica, pot ajudar a la policia a treure informació o fer un perfil psicològic de cadascuna de les persones detingudes.
- No estàs obligat a donar mostres d'ADN, de fet des d'Alerta solidària recomanem no fer-ho.
- Un registre corporal/escorcoll s'ha de fer de forma que preservi la teva intimitat, i sempre fora de la vista pública, d'agents de l'altre sexe i sempre s'haurà de realitzar per agents del mateix sexe.
- Cap agent de policia pot entrar en el teu domicili sense una ordre judicial, ni tant sols estant detingut, si no hi ha ordre judicial, no poden entrar a casa teva.

